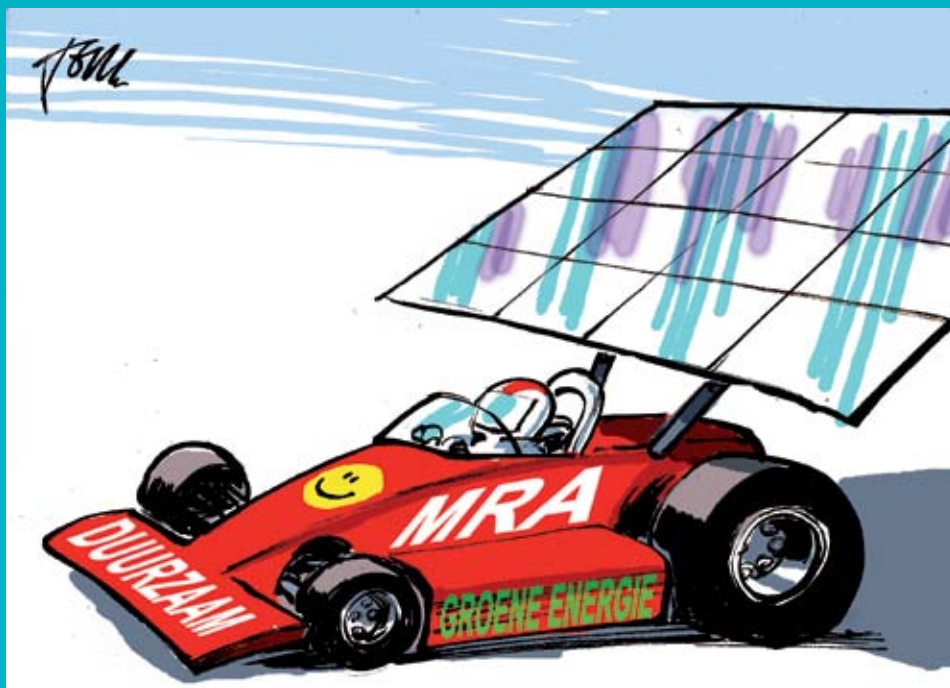

- 1 Conferentie 'MRA Energieneutraal 2040'
- 4 Snelwegknoopplaatsen als groene motor
- 5 Hembrugterrein: de schatkamer gaat open
- 7 Vaartzetten achter 'Beter Benutten'
- 8 Toerismepromotie komt op stoom

Zwaan kleef aan

rijk en EU is belangrijk voor het creëren van rugwind." Een laatste advies is snel en resultaatgericht aan de slag te gaan. "Zorg dat er meters worden gemaakt. Geef de eerste jaren prioriteit aan projecten en maatregelen die echt effect hebben. Daarmee ontstaat draagvlak voor een energieneutrale regio."

Kansrijke opties

In het CE-rapport staan alle beleidsopties opgesomd, met daarbij ook de potentiële omvang en de kosteneffectiviteit van de verschillende opties, evenals de mate van beïnvloedbaarheid door de MRA. Vooral klimaatneutrale nieuwbouw heeft veel effect, evenals het energiezuinig maken van bestaande woningen. Een betere handhaving van de Wet milieubeheer levert richting bedrijven veel energiebesparing op.

Ten aanzien van het zelf opwekken van duurzame energie is met stip de grootste winst te halen met het plaatsen van zonnepanelen op daken. Het benutten van aardwarmte (geothermie) levert eveneens een flinke bijdrage aan het einddoel, gevolgd door het opwekken van energie uit wind en biomassa.

Elektrisch rijden kan op termijn wezenlijk bijdragen aan het bereiken van het einddoel. Zinvol is ook het consequent stimuleren van de fiets, zorgen voor een efficiënt OV en het ontmoedigen van overmatig autogebruik. Het verbeteren van de efficiency van voertuigen levert overigens de belangrijkste winst op vervoersgebied, maar de sleutel daarvoor ligt vooral nationaal en op EU-niveau.

De Metropoolregio Amsterdam gaat serieus werk maken van grootschalige opwekking van duurzame energie en energiebesparing. Dit is de uitkomst van de bestuurlijke conferentie 'MRA Energieneutraal 2040' op 30 november. Leidraad is het principe 'zwaan kleef aan': koplopers nemen het voortouw, anderen worden opgeroepen in hun kielzog aan te sluiten.

De Metropoolregio Amsterdam is het ideale schaalniveau om werk te maken van grootschalige opwekking van duurzame energie en energiebesparing. Naast het klimaataspect biedt dit spoor kansen voor

de regionale economie. "In plaats van geld richting de productielanden van olie, kolen en gas te sturen, kan er beter in de metropoolregio worden geïnvesteerd", hield onderzoeker Huib van Essen van CE Delft de bestuurders voor. "Te meer daar hierdoor de luchtkwaliteit verbetert, wat zich terugvertaalt in gezondheidswinst." Verder gaat er volgens de onderzoeker een groot wervend effect vanuit indien de MRA zich doorontwikkelt tot een duurzame regio.

Van Essen benadrukte de noodzaak om echt samen te gaan werken. "Indien iedere gemeente een eigen koers kiest, gaat u het niet redden. Continu kennisdelen en netwerken is daarbij een belangrijke succesfactor. Een gezamenlijke lobby richting

Zwaan kleef aan

Vier icoonprojecten

Meer argumenten hadden de bestuurders tijdens de conferentie op 30 november niet nodig. Ter plekke zijn concrete afspraken gemaakt om het duurzame vlieg wiel in de metropoolregio in beweging te brengen. Centraal staan vier icoonprojecten, waarbij metropoolpartners met de nodige ervaring met het onderwerp de kar gaan trekken. De projecten en trekkers zijn:

- **energieneutraal bouwen**, trekker wethouder Groot, gemeente Amstelveen;
- **groen gas**, trekker wethouder Nederstigt, gemeente Haarlemmermeer;
- **zon**, trekker: wethouder Duivesteyn, gemeente Almere;
- **wind**, trekker wethouder Linnekamp, gemeente Zaanstad

Anne Blik, gedeputeerde provincie Flevoland

Marjan Minnesma, directeur Urgenda

Voor alle vier de projecten geldt dat men kiest voor een pragmatische aanpak volgens het principe 'zwaan kleef aan': gemeenten die op een bepaald onderdeel al meters hebben gemaakt nemen het voortouw, anderen sluiten in hun kielzog aan. Zo is het de bedoeling dat via het project Zon op grote schaal zonnepanelen worden geplaatst.

De vier bestuurlijke trekkers gaan de vier onderwerpen inhoudelijk verder uitwerken en lobbytrajecten voorbereiden om regelgeving waar nodig aan te passen. Zo maakt een artikel in de Woningwet het nu onmogelijk om in een aanbestedingstraject scherpe eisen op te nemen om woningen energieneutraal te bouwen. In maart liggen concrete projectvoorstellen klaar en komt men opnieuw bijeen om de voortgang te bespreken.

Van visie naar actie

Gedeputeerde Anne Blik, voorzitter van de stuurgroep impuls Duurzaamheid en Klimaatbestendigheid, toonde zich dik tevreden over het conferentieresultaat. "Ik ben heel tevreden dat we, nadat dit onderwerp tijdens de 1e Metropoolconferentie in 2009 prominent is gepresenteerd, nu daadwerkelijk in 2011 tot concrete afspraken zijn gekomen. Belangrijk, want het gaat veelal om grote onderwerpen die het lokale niveau ontstijgen. Bovendien kunnen we door samen te werken een vuist maken, onder meer door onze inkoopkracht te bundelen. Voor iedereen zit er winst in, ook omdat je elkaar in dit onderwerp eigenlijk niet beconcurrereert." Wel constateert Blik dat het vooral de koplopers zijn die de bal oppakken. "Het is belangrijk om er nu ook de gemeenten bij te betrekken die nog niet zijn aangehaakt. Ook in de communicatiesfeer is actie nodig om iedereen te stimuleren en te enthousiasmeren."

Als idee kwam tijdens de conferentie naar voren om een en ander te coördineren vanuit een centraal bureau, maar daar voelt Blik niet voor. "Dat moet je eerst weer financieren en vervolgens veel praten om het concreet te krijgen. We moeten het zo pragmatisch mogelijk houden. Voor ieder van de vier onderwerpen geldt dat de trekkers die zich hebben opgeworpen zo ver zijn dat anderen kunnen aanhaken. Ik vind dit een hele mooie formule. Zonder

iets apart op te tuigen, gaan we nu aan de slag en maken daarbij gebruik van elkaars kracht. Het is van visie naar actie." Blik benadrukt bovendien dat duurzaamheid in ieder onderwerp zit, of het nu gaat om verstedelijking, economie of verkeer. "Iedereen moet aan de bak." In dit verband noemt zij het fantastisch dat de uitrol van elektrisch rijden is gestart onder vlag van de MRA-impuls Bereikbaarheid (zie pag. 4).

"Gemeenten die al meters hebben gemaakt nemen het voortouw, anderen sluiten in hun kielzog aan"

Enthousiasme

Marjan Minnesma, directeur Stichting Urgenda, toonde zich onder de indruk van de daadkracht van de metropoolbestuurders. "Ik merk een enorm enthousiasme. Belangrijk, want van de nationale overheid komt momenteel niet veel. Regionaal en lokaal is daarom nu vooral het spoor om meters te maken. Met de massa van de MRA bereik je ook wat, waardoor andere regio's zich aan dit voorbeeld kunnen spiegelen." Zij vindt het belangrijk dat bestuurders ook het verhaal vertellen over de noodzaak om dit te doen. "Mensen moeten echt weten waarom dit zo belangrijk is. Dan gaan ze het leuk vinden om hun eigen energie op te wekken en daarmee bij te dragen aan het achterlaten van een schone leefomgeving voor toekomstige generaties."

Jan de Graaf

Informatie: Wilma van de Poll, 0320- 265714, wilma.vandepoll@flevoland.nl

Een uitgebreider terugblik op de conferentie staat op de MRA-website www.metropoolregioamsterdam.nl (tabblad 'duurzaam'; hier vindt u ook het rapport van CE Delft)

Snelwegknoopplaatsen als groene motor

Impressie van een tijdelijk knooppunt langs de A4 nabij Schiphol

De snelweg als economische aanjager voor het helen van het recreatieve landschap. Een fata morgana? Niets is minder waar. Voor drie metropolitane landschappen is de meerwaarde van snelwegknoopplaatsen in beeld gebracht.

Snelwegen, onmisbaar voor een vlotte doorstroming, leveren ook barrières op en versnipperen het landschap. De vele duizenden passanten genieten er niet of nauwelijks van. Daarnaast gaan door de opwaardering van snelwegen belangrijke verbindingen tussen stad en buitengebied verloren. Met als gevolg dat in veel stadsranden het maken van een ommetje in het aangrenzende landschap nauwelijks meer mogelijk is.

Knoopplaatsen

In het huidige systeem van snelwegen staat doorstroming voorop. Verzorgingsplaatsen en tankstations liggen doorgaans op rekenkundige vaste afstanden en staan daarmee los van het onderliggende landschap. Knooppunten kunnen hierin verandering brengen; het zijn opgewaardeerde verzorgingsplaatsen waar snelweggebruiker en landschapsrecreant elkaar ontmoeten. Ze hebben een permanent of tijdelijk karakter.

Een permanente knooppunt kan bijdragen aan het verbinden en het verleidelijk maken ('branden') van een waardevol landschap.

Hetzelfde geldt voor stadsranden, maar hier heeft een knooppunt ook de functie van verstrooiing. Dit betekent dat er een voor bewoners prettige en groene woonomgeving en een voor bedrijven interessant groen werkmilieu ontstaat, waarin de negatieve effecten van de snelweg worden beperkt.

Een tijdelijk knooppunt kan een landschap meer bekendheid geven of geld genereren voor het mogelijk maken van landschappelijke ontwikkelingen. Denk aan tijdelijke evenementen, tijdelijke natuur, experimenteel wonen of tijdelijke energieopwekking. Een tijdelijk knooppunt is altijd gerelateerd aan een gebied in transitie: tracés waar groot onderhoud wordt gepleegd, wegaanpassingen plaatsvinden of bij grote gebiedsontwikkelingen nabij een snelweg.

Voorbeelduitwerking

Onlangs is de potentie van knooppunten langs de corridor Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL-corridor) onderzocht. Deze exercitie heeft geresulteerd in vier bijzondere uitwerkingen:

- Park 21(A4) – toprestaurantknoop met koppeling Park 21 en Westeinderplassen;
- Amstelscheg (A9) – plantaardige economieknoop;
- OostvaardersWold (A6) – landschapsbalkon;
- Tijdelijk knooppunt A4 - dynamische stadsrand van Schiphol.

De onderzoeksbevindingen bieden zicht op de ruimtelijke mogelijkheden voor een verbonden landschap aan de snelweg. Hierdoor wint het metropolitane landschap langs de snelweg aan kracht, met de knooppunt als uithangbord.

Vervolg

Het is nu nog dromen over een verbonden, recreatief en economisch renderend landschap aan de snelweg. Met de beschrijving van de potentie van knooppunten komt dit toekomstbeeld wellicht snel dichterbij. Het onderzoek biedt nieuwe inzichten en mogelijkheden voor de toekomst, met ruimte voor zowel initiatieven van onderop als voor provincies en gemeenten. Een recente presentatie van de onderzoeksresultaten stemt in ieder geval hoopvol. Naast veel enthousiasme, kwam Rijksbouwmeester voor het Landschap Yttje Feddes met de toezegging het onderwerp te gaan agenderen.

Informatie: Tanya van Huissteden, 0320-265708, tanya.vanhuissteden@flevoland.nl

De onderzoeksbevindingen zijn samengevat in de publicatie 'Knooppunten. De snelweg als economische motor voor het helen van het recreatieve landschap', van de hand van Ingeborg Thoral van MIXST URBANISME en Mirjam Koevoet van 1:1, stadslandschappen.

Wethouder Visser over Hembrugterrein:

“De schatkist gaat open”

Foto: Gemeente Zaanstad

Na jaren van stagnatie gloort er hoop voor de herontwikkeling van het Hembrugterrein. Dit tot groot genoegen van wethouder Barbara Visser van Zaanstad. “Dit uitgestrekte gebied, één van de pareltjes van de metropoolregio, willen we omvormen tot een trekpleister van creatieve bedrijvigheid.”

Het Hembrugterrein is een voormalig militair-industrieel complex, onderdeel van de Stelling van Amsterdam, dat er al jarenlang verloren bij ligt. Toch biedt het ruim 40 hectare omvattende gebied een geweldige kans om Zaanstad een nieuw gezicht aan het water te geven. “Het Hembrugterrein ligt in het hart van onze metropoolregio en heeft een vergelijkbare allure als de Westergasfabriek of zelfs meer”, vertelt

Barbara Visser. “Van de 120 gebouwen heeft de helft de monumentenstatus en de open ruimte is een mooi, parkachtig gebied. Verder is de ligging, met aan de ene kant het Noordzeekanaal en aan de andere de Zaan midden in het groen, in één woord geweldig.

Pieken in de Delta

Al jaren terug zijn er prachtige plannen gemaakt voor de herontwikkeling, maar door het uitblijven van onder meer financiële middelen kwam er tot nu toe maar weinig van alle mooie ideeën terecht. Daar komt verandering in. Onlangs heeft het project een bijdrage ontvangen van € 6,5 ton van gemeente Amsterdam vanuit de landelijke regeling Pieken in de Delta (PID). Visser is hier maar wat blij hiermee. “Dat we nu kunnen beginnen is een geweldige kans op weg naar de lange termijn ontwikkeling. Samen met de cofinanciering door de provincie Noord-Holland, de Stadsregio Amsterdam en de gemeente Zaanstad ligt er nu € 1,6 miljoen op tafel. Een aanzienlijke som, die het mogelijk maakt om eindelijk uit onze schulp te kruipen.”

Verliefd

Zaanstad wil nu vooral zorgen voor reuring en bekijs op het terrein. Belangrijk volgens de wethouder, want om door te kunnen pakken moet de potentie van het Hembrugterrein veel meer bekendheid krijgen. “Iedereen die er komt, mijzelf inclusief, is meteen verliefd op het gebied. Daarom willen we door middel van

Foto: Mike Bink

Gedeputeerde Jan van Run, de wethouders Jeroen Olthof en Barbara Visser van Zaanstad en RVOB-projectdirecteur Carolien Schippers draaiden begin september symbolisch een schroef aan om de werkzaamheden aan drie monumenten op het Hembrugterrein luister bij te zetten

MIRT-overleg in teken budgettaire krapte

exposities, evenementen en congressen hier een heleboel mensen naar toe halen.”

Stapsgewijs

Belangrijk knelpunt bij de herontwikkeling is de vervuiling van het terrein. Het schoonmaken is een verantwoordelijkheid van het Rijk. “Immers, de vervuiler betaalt”, benadrukt Visser. “Over het hoe en wanneer van het schoonmaken vinden nu de gesprekken plaats”. Dat is de aanleiding om de focus te verschuiven naar de kansen op de korte termijn. “Het is vooral door de vervuiling te complex om het terrein in z'n geheel te herontwikkelen. Daarom gaan we het stapsgewijs doen. Op dit moment werken we aan het gedeeltelijk toegankelijk maken van het terrein. Waar mogelijk gaan de hekken letterlijk achteruit om het gebied voor het publiek te ontsluiten.”

Foto: Bart Homberg

Wethouder Barbara Visser

Onlangs is ook begonnen met het opknappen en gebruiksklaar maken van drie bijzondere monumenten op het terrein: de Affuithal, het Waslokaal en het Station. Hiervoor hebben het Rijk, provincie Noord-Holland en de gemeente Zaanstad geld beschikbaar gesteld. Dit laatste gebouw wordt het toekomstige bezoekerscentrum van de Holland Route van ERIH, de Europese organisatie die zich inzet om de Europese vestigingsplaatsen van de industriecultuur te beschermen. Verder gaat een Arts- en Craftsmaaklab het terrein betekenis geven als broedplaats voor creatieve ondernemers. Met deze twee ontwikkelingen hopen we de bekendheid van het Hembrugterrein te vergroten”, aldus Visser. “We willen nog veel meer mensen in en buiten de regio kennis laten maken met dit unieke gebied. De schatkist gaat open”

De budgettaire kaders zijn strak. Tijdens het bestuurlijke overleg op 9 november over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) stond daarom de vraag centraal hoe zo efficiënt mogelijk om gegaan kan worden met de beschikbare middelen.

Vlak voor het bestuurlijk overleg zijn nieuwe woningbehoefteprognoses aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze prognoses duiden, voor de lange termijn, op een veel hogere woningbehoefte dan waarmee in de huidige Verstedelijkingsafspraken tussen rijk en regio rekening is gehouden. Die afspraken gaan uit van een toevoeging van 150.000 woningen in de periode 2010-2030. De prognoses geven daarentegen een behoefte van 300.000 woningen tot 2040. Tegelijkertijd zien we voor de korte termijn juist een situatie waarbij de vraag flink daalt, mede als gevolg van de crisis.

Inventarisatie consequenties

Op korte termijn speelt de vraag hoe we de bouw nog een beetje op stoom kunnen houden. Voor de lange termijn speelt juist de kwestie hoe we in de groeiende woningbehoefte kunnen voorzien. Waar kan die woningbouw plaatsvinden, wat betekent dat voor bijvoorbeeld de bereikbaarheid? Er is afgesproken dat

de regio in samenwerking met het Rijk de consequenties van de discrepantie tussen woningbehoefte en woningbouw in beeld brengt voor de Gebiedsagenda's van Noordwest Nederland en Utrecht, evenals voor de Verstedelijkingsafspraken. De laatste afspraak sluit aan bij een andere afspraak die tijdens het bestuurlijk overleg is gemaakt: het actualiseren van de Gebiedsagenda's.

Toekomst bestuurlijk overleg

Uiteraard zijn veel meer onderwerpen over tafel gegaan. Bijvoorbeeld de afspraak samen te werken aan een structuurvisie voor het Noordzeekanaalgebied en de afspraak vervroegd onderzoek te doen naar de bereikbaarheid van de noordkant van Amsterdam, waarbij ook de verbinding A8-A9 onderzocht wordt.

Ten slotte is afgesproken de frequentie van het bestuurlijk overleg terug te brengen van halfjaarlijks naar alleen een overleg in het najaar. Dat lijkt een logische stap: de grote kaders zijn inmiddels afgesproken, de ruimte voor nieuw beleid is beperkt.

Het officiële verslag van het recente MIRT-overleg staat op www.metropoolregioamsterdam.nl

Informatie: Maarten Nip, 020-5273710, m.nip@stadsregioamsterdam.nl

Bestuurlijke Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

Foto: Ministerie van Lenn

Elektrisch vervoer krijgt stimulans

Foto: Gemeente Haarlem

De Haarlemse wethouder Van Doorn opent de 500ste laadpaal

In 2020 telt de Metropoolregio Amsterdam tienduizenden elektrische voertuigen. Dát is althans de inzet van het recent vastgestelde projectplan MRA Elektrisch.

Elektrische auto's zijn schoon, stil en zuinig en bieden op korte termijn een mogelijkheid

om de luchtkwaliteit in steden te verbeteren. Elektrisch rijden zorgt er ook voor dat we minder afhankelijk worden van oprakende fossiele brandstoffen, zeker als de energie ook nog eens duurzaam wordt opgewekt.

Niet gek dus dat elektrisch vervoer wereldwijd sterk in opkomst is. De auto-industrie investeert miljarden in deze vorm

van duurzame mobiliteit en de eerste in serie geproduceerde auto's komen nu op de markt.

Volop mogelijkheden

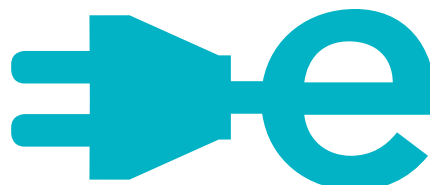
Bij het op gang brengen van elektrisch vervoer speelt de markt een belangrijke rol, maar stimulering door de overheid is met name in de opstartfase van groot belang. De inzet van het Rijk is 20.000 elektrische auto's in 2015 en 200.000 in 2020. Als het aan de Metropoolregio Amsterdam ligt, rijdt een belangrijk deel daarvan binnen het metropoolgebied. Inzet van het projectplan MRA Elektrisch is om elektrisch vervoer actief te faciliteren en stimuleren in de regio. Elisabeth Post, voorzitter Platform Bereikbaarheid Metropoolregio Amsterdam (PBM): "Elektrisch vervoer biedt volop mogelijkheden voor innovatie, duurzame ontwikkeling en nieuwe bedrijvigheid in de metropoolregio. Amsterdam is voortvarend aan de slag met nu al bijna 300 oplaadpunten op straat en zo'n 700 elektrische auto's. Maar ook andere gemeenten zijn bezig met stimuleringsmaatregelen en krijgen verzoeken om oplaadpunten aan te leggen. Door als regio hierin meer samen te gaan werken, kunnen we zorgen voor een snelle, succesvolle uitrol."

Wat gaan we doen?

Het projectteam 'MRA elektrisch' is de komende twee jaar de aanjager van het stimuleren van elektrisch rijden in de regio. Het projectteam functioneert als gezamenlijk kennisteam waar gemeenten en provinciale overheden in de MRA terecht kunnen met vragen en initiatieven op gebied van elektrisch vervoer. Ook wordt gewerkt aan een Green Deal met het rijk om de MRA aan te merken als focusgebied voor elektrisch vervoer. Verder zet de regio in op realiseren 250 oplaadpunten en drie tot vijf snellaadpalen. Dit alles draagt bij aan de zichtbaarheid en profilering als innovatieve, creatieve en duurzame regio.

Informatie: Olga Prins, 023-5145320, prinso@noord-holland.nl

**Metropoolregio Amsterdam
electrisch**

Vaartzetten achter 'Beter Benutten'

Foto: Wim Sallis

van de spitsstroken, het verlengen van in- en uitvoegstroken en het plaatsen van toeritdoseerinstallaties.

Rijk investeert €100 miljoen

De regio ziet kansen als het gaat om maatregelen voor het onderliggend wegennet, het gebruik van het regionale openbaar vervoer, het uitbreiden van P+R terreinen en het beter samen laten werken van verkeerscentrales. Regiobreed kijkt het Groene Golf Team hoe de doorstroom op het hoofdwegennet verbeterd kan worden. Daarnaast worden er capaciteitsaanpassingen gedaan voor op- en afritten, wordt de bewegwijzering verbeterd en moet er een spitsstrook voor de A7/A8 komen.

In het bestuurlijk overleg MIRT zijn afspraken met het rijk gemaakt over het definitieve maatregelenpakket (zie pagina 5). De rijksbijdrage voor het pakket zal in totaal circa €100 miljoen bedragen. Vanuit de regio zal een overeenkomstig bedrag geïnvesteerd worden. Er is daarbij afgesproken dat minister Schultz van Infrastructuur en Milieu, gedeputeerde Post namens de Metropoolregio Amsterdam, en een vertegenwoordiger uit het bedrijfsleven een bestuurlijk Trio gaat vormen om dit programma uit te voeren. De eerste maatregelen moeten in februari 2012 van start gaan.

*Informatie: Martijn Sargentini,
tel. 020-5273755,
m.sargentini@stadsregioamsterdam.nl*

Logo FileWekker, de app die automatisch een signaal geeft wanneer een gekozen route filevrij is

Met het programma Beter Benutten wil de Metropoolregio Amsterdam, samen met het rijk en het bedrijfsleven, de bestaande verkeersnetwerken beter gaan benutten. En dat is hard nodig: ondanks dat de files het afgelopen jaar zijn afgenomen, groeit het autoverkeer naar verwachting tot 2020 met 10 tot 35%.

Inmiddels is er in de regio al behoorlijk wat nieuwe weginfrastructuur bijgekomen. Wegen zijn uitgebreid en tijdens de drukste uren kan er gebruik worden gemaakt van nieuw aangelegde spitsstroken. Ook de komende jaren worden er grote projecten opgeleverd, zoals de Tweede Coentunnel en de nieuwe N201. De knelpunten die overblijven, of juist tijdens de wegwerkzaamheden ontstaan, moeten aangepakt worden met slimme maatregelen uit Beter Benutten. Het gaat om kleine infrastructuurele maatregelen, gedragsbeïnvloedingprojecten en verkeersmanagement.

Slimmer reizen

Op donderdag 1 december heeft de Metropoolregio Amsterdam haar plannen toegelicht aan minister Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu) tijdens de startbijeenkomst in Den Haag. Met Beter Benutten zetten regio, rijk en bedrijfsleven gezamenlijk in op maatregelen die op korte termijn mogelijk zijn om de filedruk te verminderen. Kruispunten worden aangepast en mensen kunnen slimmer gaan reizen als bedrijven met werknemers afspraken maken over bijvoorbeeld flexibele werktijden en thuiswerken. Een aansprekend voorbeeld is de door het regionale samenwerkingsverband Ontspits bedachte 'Filewaker App' die op de smartphone een signaal afgeeft wanneer een file is opgelost en de automobilist filevrij op weg kan. Ook betere reisinformatie met alternatieve routes bij ongelukken op bijvoorbeeld dynamische reisinformatiepanelen (DRIPs) kan zorgen voor minder verkeersopstoppingen. Daarnaast wordt gekeken naar een verruiming van de openingstijden

Toerismepromotie komt op stoom

Foto: Provincie Noord-Holland

Amsterdam Beach

Toeristen uit binnen- en buitenland vormen voor de Metropoolregio Amsterdam een steeds belangrijker economische pijler. Medio 2020 bedragen de inkomsten naar verwachting ruim € 14 miljard, 29% meer dan in 2007. Belangrijk nieuw element in het promoten van de regio is het gegeven dat iedere potentiële bezoeker op slechts een paar muisklikken afstand woont.

Tijdens een bestuurlijke bijeenkomst op 2 december is stilgestaan bij de ontwikkeling van het toerisme in de Metropoolregio Amsterdam. Centraal thema vormde de gezamenlijke promotie onder het merk 'I amsterdam'. Dit krijgt sinds twee jaar met name vorm via het project 'Amsterdam bezoeken, Holland zien', dat beoogt het toeristisch verblijf te verlengen, de bestedingen te vergroten en tegelijkertijd de druk op het centrum van Amsterdam te verminderen door de vele toeristische troefkaarten in de regio in de schijnwerpers te zetten. De opzet lijkt te slagen, want het aantal bezoekers stijgt niet alleen gestaag, maar juist ook sneller buiten de Amsterdamse gemeentegrens.

Grote locomotief

Alle reden dus om door te gaan op de ingeslagen weg. En dat gebeurt ook. Sinds augustus geeft Frans van der Avert, eerder werkzaam bij de Hermitage, leiding aan het bevorderen van het toerisme in de Metropoolregio Amsterdam. De PR-specialist ziet vooral veel kansen. "Iedereen beseft inmiddels heel goed dat samenwerking voor iedereen beter is. Plus dat het in ieders belang is dit te doen onder het merk Amsterdam. Een verstandige keuze, want Amsterdam is nu eenmaal een hele grote locomotief en het is voor iedereen zinvol om daar op mee te liften."

Tijdens de conferentie bleek er geen enkele aarzeling te bestaan over nut en noodzaak om de regiopromotie onder Amsterdamse vlag te voeren. Uit reacties van bestuurders bleek dat hier geen enkele twijfel over bestaat: men wil maar al te graag gezamenlijk verder met het merk 'I amsterdam'. Niet zo vreemd gezien de gunstige ontwikkeling van de laatste jaren: zo steeg alleen al het aantal hotelovernachtingen in het metropoolgebied buiten Amsterdam in 2010 met circa 11 procent. Die tendens zet zich door: de regio Amsterdam registreerde de eerste

zeven maanden van dit jaar een toename die hoger is dan die van de stad Amsterdam (+5,5% t.o.v. +1,5% overnachtingen).

Ook de verwachtingen zijn positief: volgend jaar wordt een voorzichtige groei van het totale toeristische product verwacht van 1,1% groei, maar daarna stijgt dit tot 2020 jaarlijks met 2,6%. De toeristenbranche en alles wat daarmee samenhangt wordt dan ook een steeds belangrijkere economische factor, met grote kansen op het gebied van werkgelegenheid.

E-tourism

Om de groeikansen daadwerkelijk te realiseren, dient de regio echter wel voortdurend te investeren in de kwaliteit van het toeristisch product. Plus daarbij inspelen op trends, zoals het stijgende aantal congresbezoekers en oudere toeristen; deze laatste categorie is nu al goed voor 35% aan toeristisch product.

Van groot belang is vooral dat de promotie op een moderne leest wordt geschoeid. Hans Bakker, CEO Amsterdam RAI, hield een gloedvol betoog over de noodzaak

Frans van der Avert, Chief Marketing Officer Amsterdam

Hans Bakker, CEO Amsterdam RAI

om alert in te spelen op de digitalisering van de samenleving. "Tegenwoordig zijn de meeste wereldbewoners nog maar een paar muisklikken van ons verwijderd. Steeds meer bezitters van smartphones en tablets hebben continu toegang tot internet. Vakanties en uitstapjes worden meer en meer online geregeld. In het verlengde hiervan zijn sociale media sterk in opkomst. Een andere trend om rekening mee te houden is dat men vaker en korter met vakantie gaat. Ook beslist men steeds later en besluit men vervolgens vaak iedere dag ter plekke wat te gaan doen."

Het project e-Tourism Metropoolregio Amsterdam is ontwikkeld om adequaat op die ontwikkelingen in te spelen. "Dit betekent dat we allerlei digitale tools gaan ontwikkelen om toeristen hier naar toe te halen", aldus Bakker. "Plus als dat is gelukt hen in de regio de weg te wijzen." Bij dit laatste worden allerlei toeristische aanbieders betrokken, of het nu gaat om hotelaccommodaties, restaurants of uitstapjes. Juist omdat de grenzen van de toeristische capaciteit van met name het centrumgebied van Amsterdam in zicht komen, kan e-Tourism een rol spelen in

het verspreiden van de bezoekers over de metropoolregio.

Minder maar beter

Het toenemende gebruik van de mogelijkheden van internet betekent overigens ook dat toeristen een overdaad aan informatie over zich heen krijgen. Van der Avert benadrukt dat dit betekent dat in de promotie selectieve keuzes nodig zijn. "We gaan minder toeristische aspecten beter onder de aandacht brengen. Elementen die het goed doen zijn het strand, de Zaanse Schans en natuurlijk tulpen - Lisse hoort er gewoon bij. Maar ook de Gooi en Vechtstreek als bos van Amsterdam. Minder bekend maar wel steeds belangrijker wordt Almere met haar enorme variatie aan moderne architectuur. En vergeet natuurlijk niet de hubfunctie van Schiphol, die een prachtige kans biedt om reizigers die drie, vier uur moeten wachten kennis te laten maken met Amsterdam. Maar wat we niet moeten doen is een regiobreed beeld neer willen zetten. Dat werkt niet, daarvoor hebben we gewoon een te groot en aantrekkelijk aanbod."

Jan de Graaf

De website van 'I amsterdam' beschrijft 17 bijzondere gebieden in de metropoolregio, zie www.iamsterdam.com/nl/visiting/metropoolamsterdam

Molens en tulpen

De promotie in het kader van 'I amsterdam' is breder dan de toeristenmarkt: minstens zo belangrijk is het versterken van het imago in bredere zin. Niet voor niets is Toerisme & Congressen een van de zeven speerpunten van de Economic Board Amsterdam. In dit licht vindt Frans van der Avert dat de huidige Amsterdam-promotie een wat merkwaardig beeld schetst. "Het viel mij bij mijn aantreden op dat de metropoolregio tot dusver weinig actief overkomt. Men kijkt naar molens, tulpen en voetbal, zit op een terras, ligt op het strand of vaart in een bootje. Promotiefilmpjes stralen vooral uit dat er niet wordt gewerkt, dat er niet wordt gestudeerd en dat er geen wetenschappelijk onderzoek plaatsvindt."

Dat beeld moet volgens hem snel recht worden gezet. Eén van de promotiedoelen is immers meer congressen, bedrijven en jonge talenten naar de regio te halen. Om een indruk te geven hoe het ander kansen, kregen de bezoekers een voorproefje van een promotiefilm-nieuwe-stijl. Gezien het applaus dat volgde viel de nieuwe opzet in de smaak.

I amsterdam.

Schop in de grond voor Mooi Amstelland

Impressie van een mogelijk snelwegknooppunt op de Amstelscheg op de kaart te zetten

Onlangs is het startschot gegeven voor het uitvoeringsprogramma 'Mooi Amstelland'. Dit betekent dat de komende jaren allerlei projecten worden uitgevoerd om de waarde van de Amstelscheg voor bewoners en bezoekers te vergroten.

Amstelland wordt een stuk toegankelijker en aantrekkelijker voor omwonenden en recreanten. Tegelijk wordt het unieke karakter van het gebied behouden en versterkt. Agrarische erven worden verbeterd en langs de Amstel komen nieuwe aanlegsteigers. Ook voor dieren en

planten zoals vogels, vlinders en amfibieën wordt het gebied aantrekkelijker met natuurvriendelijke oevers, natuurstroken en een vernat weidevogelvriendelijk gebiedje. Een bijzonder project is de 'Watertuin': een waterzuiveringsproject met vijf hectaren waterpartijen met riet en paaivijvers voor vissen. De groenblauwe dooradering krijgt hiermee een extra impuls. Ook de aanleg van fiets-, wandel- en ruitersporen krijgt een impuls.

Gedeputeerde Jaap Bond: "Juist in het verstedelijkte zuiden van Noord-Holland is behoud van de groene ruimte van belang voor een goed vestigingsklimaat. Het

uitvoeringsprogramma Mooi Amstelland dat hieraan bijdraagt is een geweldig resultaat van de samenwerkingspartners." Een groot aantal partijen werkt in een breder verband samen aan het veiligstellen van het agrarisch karakter en het unieke open landschap van de Amstelscheg. De gebiedspartners zijn de provincie Noord-Holland, het Waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV), de gemeenten Amsterdam, Amstelveen en Ouder-Amstel en de stadsdelen Zuid, Oost en Zuidoost.

Informatie: Jelle Blaauwbroek, 023-514 4189, blaauwbroekj@noord-holland.nl

Fort Krommeniedijk

GS van Noord-Holland zijn akkoord gegaan met een nieuwe bestemming voor Fort Krommeniedijk. In het fort wordt zowel een woontrainingcentrum voor autistische jongeren ondergebracht als een bezoekerscentrum voor de Stelling van Amsterdam. Bij het plan zijn de The Care Factory en Stadsherstel Amsterdam betrokken. Daarnaast willen Landschap Noord-Holland en Amsterdam Museum gaan samenwerken om de bekendheid van het nieuwe bezoekerscentrum te vergroten.

Verkeersmodel VENOM

Internationale universiteit naar Almere

De Business Engineering School (BES) La Salle begint in februari 2012 met haar onderwijsactiviteiten in Almere. De Spaanse universiteit zal zich onder meer inzetten voor onderwijs op het gebied van duurzame ontwikkeling en duurzame bouw, gezondheid en welzijn, waarmee ze aansluiten op het economisch profiel van de stad. Bes La Salle heeft 74 vestigingen in de wereld en stimuleert de studenten om ook in het buitenland kortduurende cursussen, bijvoorbeeld summerschools te volgen.

Op 30 november is de samenwerkingsovereenkomst VENOM bestuurlijk ondertekend. Ook werd het nieuwe logo onthuld.

De overeenkomst houdt in dat tot en met 2015 dertien overheden in de Metropoolregio Amsterdam samenwerken aan een erkend en breed gedragen verkeersmodel dat regionale studies kan onderbouwen. Tot op heden ontbrak een dergelijk model. VENOM is bedoeld voor het uitvoeren van strategische weg- en openbaar vervoerstudies in de metropoolregio en wordt ook door het Rijk erkend.

Begin 2012 wordt VENOM in gebruik genomen. Het zal dan een belangrijk hulpmiddel

zijn voor de onderbouwing van studies zoals de IJmeerverbinding, Verkenning A8-A9, Investeringsstrategie weg en S106 Badhoevedorp. Gemeenten kunnen altijd gebruik maken van de invoer en resultaten van VENOM als basis voor hun lokale model. Dit kan kosten- en tijdsbesparend zijn bij onder andere een actualisatie van het gemeentelijk model.

Informatie: Suzanne Kieft, 020-5273773, s.kieft@stadsregioamsterdam.nl

Samenwerking in Gouden Driehoek werkt

De Economic Board Amsterdam bestaat één jaar. Ruim 170 direct betrokkenen lieten zich onlangs informeren over de voortgang.

Tijdens de bijeenkomst op 7 december bij Houthoff Buruma in Amsterdam-Buitenveldert waren de deelnemers uit bedrijfsleven, kenniswereld en overheid enthousiast over de geboekte voortgang. Samenwerking in de zogenaamde Triple Helix oftewel de Gouden Driehoek blijkt goed te werken. De Amsterdamse wethouder Carolien Gehrels liet weten dat het belang van de Board ook in Den Haag wordt herkend. "In een open gesprek met minister Verhagen kwamen we tot de conclusie dezelfde doelen na te streven. Hij zet weliswaar in op negen topsectoren en wij op zeven clusters, maar wel beschouwd zijn die vrijwel overlappend."

Geen toeval volgens Gehrels, want de Board heeft de afgelopen maanden flink geïnvesteerd in het aanhalen van de contacten met twee andere topregio's van ons land. "Met als resultaat dat Eindhoven ons nu de slimste regio van de wereld noemt, maar door zich onder onze vlag te scharen er zelf ook bij hoort. En Rotterdam hebben

Carolien Gehrels: "Belang van de Board wordt ook in Den Haag erkend"

we omarmd als onze natuurlijke thuishaven. Met beide regio's is afgesproken dat we in plaats van elkaar de tent uit te vechten, juist gaan inspelen op ieders sterke punten. Plus daarbij met z'n allen de kracht van het merk Amsterdam benutten."

Tot voor kort kende de 'Board' overigens nog een langere naam, met daarin het

woord 'Development'. Onlangs is besloten voortaan verder te gaan als Economic Board Amsterdam, kortweg Board.

Jan de Graaf

Kijk voor meer informatie op: www.iamsterdam.com/board

Startschot voor inzet snelwegbussen

Foto: Wim Salts

Minister Schultz van Haegen en gedeputeerde Post bij het startschot voor de snelbusproef

Tussen Hilversum en Amsterdam gaan vanaf 2012 in de spits twee tot zes snelwegbussen per uur rijden. Het gaat om een driejarige proef om het effect hiervan te onderzoeken op het terugdringen van files.

Het startschot voor de proef werd op 24 november gegeven door minister

Schultz van Haegen (IenM) en gedeputeerde Post (Noord-Holland). "Met deze pilot wil ik alles uit de kast halen om onze infrastructuur zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Sinds de opening vervoeren de bussen op het traject Hilversum-Huizen-Amsterdam per dag meer dan 1200 passagiers! De start is veelbelovend."

Op de verbinding Hilversum-Huizen-Amsterdam rijden de snelwegbussen in de spits zes keer per uur. Buiten de spits gebeurt dit, tot middernacht, vier keer per uur. Zowel tijdens de proef als na afloop vindt er een evaluatie plaats naar de mogelijkheden om het aantal snelwegbussen uit te breiden. Een soortgelijke proef vindt plaats op de trajecten Almere - Utrecht en Breda - Utrecht.

Toekomst landelijk gebied

De provincie Noord-Holland roept alle partners op mee te denken over de toekomst van het landelijk gebied. Directe aanleiding vormen de ingrijpende rijksbezuinigingen op het natuurbudget.

Minder geld betekent dat de provincie keuzes moet maken en naar nieuwe oplossingsrichtingen moet zoeken. De komende periode gaat de provincie hierover in gesprek met de partners in het landelijk gebied. Op 14 maart 2012 organiseert de provincie hiertoe ook een conferentie.

De provincie gebruikt de inbreng bij het opstellen van de nieuwe beleidsagenda Natuur, Recreatie en Landschap. De voortgang is te volgen via: www.noord-holland.nl/agenda-nrl

Colofon

Het Metropool Journaal wordt gemaakt in opdracht van de bestuurders van de Metropoolregio Amsterdam

Redactieraad:

Guus Knibbeler, Jan de Graaf, Joop van der Linden en Louisan Pot

Eindredactie en productie:

De Graaf Communicatie

Cartoon:

Tom Janssen

Opmaak:

Irma Bannenbergh, www.Co3.org

Druk:

KDR Marcom

Oplage:

2.500 exemplaren

Redactieadres:

Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam

Guus Knibbeler

Postbus 2758

1000 CT Amsterdam

020-552 7790

g.knibbeler@dno.amsterdam.nl

Website: www.metropoolregioamsterdam.nl